

Carmen Luca, Camelia Vlad, Cristina Scurtu

Teste rezolvate pentru reușita la examenul de titularizare în **ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR**

- ✓ Limba și literatura română
- ✓ Metodica predării limbii și literaturii române
- ✓ Elemente de pedagogie școlară

Cuprins

	Teste (pag.)	Rezolvări (pag.)
Sugestii de rezolvări		
Testul nr. 1	9	53
Literatură: Povestea lui Harap-Alb, de Ion Creangă – evoluția relației dintre două personaje		
Metodică CLR/LLR: Participarea la interacțiuni pentru găsirea de soluții la probleme		
Elemente de pedagogie: Eseu despre eficiența procesului de învățământ		
Testul nr. 2	12	59
Literatură: Hanul Ancuței, de Mihail Sadoveanu – particularitățile unei povestiri		
Metodică CLR/LLR: Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute		
Elemente de pedagogie: Eseu despre importanța predării, ca ofertă de experiență de învățare		
Testul nr. 3	15	66
Literatură: Moara cu noroc, de Ioan Slavici – particularitățile de construcție ale unui personaj		
Metodică CLR/LLR: Transmiterea unor informații referitoare la sine și la universul apropiat, prin mesaje scurte		
Elemente de pedagogie: Eseu despre predare – ca activitate de organizare și conducere a situațiilor de învățare		
Testul nr. 4	18	72
Literatură: Ion, de Liviu Rebreanu – particularitățile de construcție ale unui personaj		
Metodică CLR/LLR: Participarea cu interes la dialoguri simple, în diferite contexte de comunicare		
Elemente de pedagogie: Eseu despre taxonomia finalităților educației, gândită pentru buna funcționare a procesului de învățământ		
Testul nr. 5	21	79
Literatură: Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război, de Camil Petrescu – evoluția relației dintre două personaje		
Metodică CLR/LLR: Identificarea mesajului unui scurt text ce prezintă întâmplări, fenomene, evenimente familiare		
Elemente de pedagogie: Eseu despre operaționalizarea obiectivelor educaționale, privită ca proces metodologic instrucțional fundamental		

Testul nr. 6	24	85
Literatură: Enigma Otiliei, de George Călinescu – particularitățile de construcție ale romanului		
Metodică CLR/LLR: Citirea unor cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână		
Elemente de pedagogie: Eseu despre procesul de învățământ		
Testul nr. 7	27	91
Literatură: Enigma Otiliei, de George Călinescu – particularitățile de construcție ale unui personaj		
Metodică CLR/LLR: Formularea unor enunțuri proprii în situații concrete de comunicare		
Elemente de pedagogie: Eseu despre situația de învățare		
Testul nr. 8	29	98
Literatură: Enigma Otiliei, de George Călinescu – evoluția relației dintre două personaje		
Metodică CLR/LLR: Exprimarea expresivă a ideilor în contexte familiare, manifestând încredere în sine și interes		
Elemente de pedagogie: Eseu despre învățarea școlară		
Testul nr. 9	32	104
Literatură: Mihai Eminescu – particularitățile de realizare a structurii discursului poetic		
Metodică CLR/LLR: Redactarea unor mesaje simple, cu respectarea convențiilor de bază		
Elemente de pedagogie: Eseu despre evaluarea didactică		
Testul nr. 10	34	110
Literatură: George Bacovia – particularitățile de realizare a structurii discursului poetic		
Metodică CLR/LLR: Extragerea unor informații de detaliu dintr-un text informativ/literar accesibil		
Elemente de pedagogie: Eseu despre proiectarea didactică a activităților instructiv-educative în învățământul primar		
Testul nr. 11	37	116
Literatură: Lucian Blaga – particularitățile de realizare a structurii discursului poetic		
Metodică CLR/LLR: Adaptarea vorbirii la diferite situații de comunicare în funcție de partenerul de dialog		
Elemente de pedagogie: Eseu despre lecție și învățarea școlară		
Testul nr. 12	40	123
Literatură: Tudor Arghezi – particularitățile de realizare a structurii discursului poetic		
Metodică CLR/LLR: Aprecierea valorii cărților		
Elemente de pedagogie: Eseu despre Curriculumul diferențiat și personalizat		
Testul nr. 13	43	129
Literatură: Nichita Stănescu – particularitățile de realizare a structurii discursului poetic		
Metodică CLR/LLR: Sesizarea abaterilor din mesajele audiate în vederea corectării acestora		

Elemente de pedagogie: Eseu despre proiectarea lecției

Testul nr. 14 ..... **45** **135**

Literatură: Iona, de Marin Sorescu – particularitățile de construcție ale unui text dramatic studiat

Metodică CLR/LLR: Receptarea de mesaje scrise în diverse contexte de comunicare

Elemente de pedagogie: Eseu despre legătura dintre noile tehnologii și instruire

Testul nr. 15 ..... **48** **141**

Literatură: O scrisoare pierdută. de I.L. Caragiale – evoluția relației dintre două personaje

Metodică CLR/LLR: Manifestarea interesului pentru lectura literară și de informare

Elemente de pedagogie: Eseu despre taxonomia lui Bloom și evaluarea

TESTE

Testul nr. 5

Limba și literatura română (30 de puncte)

1. Se dă textul:

Îmbrăcată, fără palton, în picioare lângă masa din bucătărie, Felicia își bea cafeaua. O ceașcă mare, faianță ieftină, un iepure cu pantaloni golf bea și el cafea sub smălțul ceștii, într-o ceașcă asemănătoare. Coloana de mașini a trecut, rămâne o rumoare, o viermuială sonoră. Fereastra înaltă și îngustă este întredeschisă. Din caloriferul instalat sub pervaz picură apă într-un borcan de sticlă. Compot de prune. Ce i se păruse nu demult o amenințare, ceva venind din afară, acum se adevărea, o blândă confuzie de sunete și umbre și asta, fără îndoială, din cauza vremii care se cam schimbă în ultimele zile, dar de Crăciun va ninge după datină, trebuie, iar de Anul Nou va sufla crivățul, trebuie. Crăciunul? Dar asta e mâine, chiar mâine! O umbră urcă pe fața ta, un asalt tăcut și greu de înlăturat, nu te împotrivești, nu accepți, te închizi, asta se poate spune, dar nu este de ajuns, de la Antipa ai căpătat totuși ceva, un anumit aer batjocoritor chiar dacă batjocura sau ce-o fi asta înseamnă la tine altceva, dar cei care te văd pot spune, așa cum au auzit sau au citit în cărți: se întâmplă că doi oameni care trăiesc o vreme împreună încep să aibă ticuri comune, ba și fizionomia lor etc. Dar tu așezi cu mare grijă, cu o precauție de neînțeles ceașca pe colțul mesei, te apropii de fereastră, o deschizi mult și în timp ce strivești între dinți o boabă de cafea prăjită (uitată strecurată scăpată la măcinat, ajunsă în ceașca ta și simțită pe limbă odată cu ultima gură de cafea, și ceva zaț în acest adio, și plăcerea dinților înfingându-se în boaba amăruie pe care apa fiartă n-a reușit s-o înmoaie) te apleci în afară, disprețuitor să fie semnul pe care îl faci cu mâna?

(George Bălăiță, *Lumea în două zile*)

Scrieți, pe foaia de concurs, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

- a) Transcrieți, din primul enunț al fragmentului dat, un cuvânt care conține un hiat.
- b) Scrieți câte un sinonim contextual pentru fiecare dintre următoarele cuvinte din textul dat: *rumoare*, *comune*.
- c) Formulați câte o propoziție în care cuvintele *a* (trecut) și, respectiv, *este* (întredeschisă) din textul dat să aibă altă valoare morfologică.
- d) Indicați funcția sintactică a cuvintelor subliniate în textul dat: *Dar asta e mâine, chiar mâine!*
- e) Transcrieți o propoziție subordonată din fragmentul dat, precizând ce fel de propoziție subordonată este.
- f) Alcătuiți o frază în care pronumele relativ *ce* să introducă o propoziție subordonată completivă directă.
- g) Menționați rolul utilizării cratimei în structura: *n-a*.
- h) Explicați, într-un text de 3-5 rânduri, semnificația enunțului: *O umbră urcă pe fața ta, un asalt tăcut și greu de înlăturat, nu te împotrivești, nu accepți, te închizi, asta se poate spune, dar nu este de ajuns, de la Antipa ai căpătat totuși ceva, un anumit aer batjocoritor chiar dacă batjocura sau ce-o fi asta înseamnă la tine altceva, dar cei care te văd pot spune, așa cum au auzit sau au citit în cărți: se întâmplă că doi oameni care trăiesc o vreme împreună încep să aibă ticuri comune, ba și fizionomia lor etc.*

2. Redactați un eseu de minimum 500 de cuvinte în care să prezentați evoluția relației dintre două personaje din romanul *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*, de Camil Petrescu. În elaborarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea a trei concepte operaționale de construcție a discursului narativ din romanul selectat, semnificative pentru tipologia personajelor alese (de exemplu: acțiune, temă, momentele subiectului, incipit, final, repere spațiale, repere temporale);
- evidențierea relației dintre cele două personaje, prin raportare la conflictul/conflictele din romanul dat;
- prezentarea a două secvențe/episoade semnificative pentru evoluția relației dintre cele două personaje.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **10 puncte**. Pentru redactarea eseului veți primi **5 puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 1 punct; *utilizarea limbii literare* – 1 punct; *abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *ortografie, punctuație* – 1 punct; *așezare în pagină, lizibilitate* – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 500 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Metodica predării limbii și literaturii române/comunicării în limba română (20 de puncte)

Următoarea secvență face parte din programa școlară pentru disciplina *Comunicare în limba română* – clasa I (OMEN nr. 3.418/2013):

Competența specifică

3.2. Identificarea mesajului unui scurt text ce prezintă întâmplări, fenomene, evenimente familiare

Exemple de activități de învățare:

- în ilustrații, recunoașterea personajelor, a locului, a timpului și a momentului evocat;
- identificarea titlurilor potrivite pentru un text scurt/fragmente.

Conținut

Comunicare orală: acte de vorbire (a saluta, a se prezenta, a formula o rugămintă, o cerere, o părere/o idee)

Cerință

Într-o activitate instructiv-educativă, arătați valoarea actelor de vorbire cu ajutorul cărora formați sau dezvoltați competența specifică din secvența dată. Aveți în vedere aceste aspecte:

- a) Denumiți o activitate potrivită în scopul dat.
- b) Enumerați patru materiale didactice utilizabile în context.
- c) Prezentați două metode de predare eficiente în scopul precizat.
- d) Prezentați o metodă de evaluare adecvată cerinței.
- e) Argumentați importanța stabilirii legăturii dintre această competență și una de aceeași natură.

Elemente de pedagogie școlară (15 puncte)

Redactați un text de circa o pagină despre **operaționalizarea obiectivelor educaționale**, privită ca **proces metodologic instrucțional fundamental**. În redactarea textului, veți avea în vedere următoarele repere:

- ▣▣▣ definirea conceptului de *operaționalizare*;
- ▣▣▣ definirea conceptului de *obiectiv educațional*;
- ▣▣▣ menționarea legăturii dintre operaționalizare și proiectare;
- ▣▣▣ prezentarea importanței operaționalizării asupra procesului de învățământ.

NOTE:

SUGESTII DE REZOLVĂRI

Testul nr. 5

Limba și literatura română (30 de puncte)

1.

a) *bucătărie*;

b) *rumoare* = gălăgie; *comune* = obișnuite;

c) *A mai mare s-a măritat prima.* (articol demonstrativ); *Colega ta este* deja în clasă. (verb predicativ);

d) *asta* – subiect; *mâine* – complement circumstanțial de timp;

e) *Ce i se păruse nu demult o amenințare...* – propoziție subordonată subiectivă;

f) *Mă întreb/ce-l preocupă.*

g) *Cratima marchează pronunțarea apropiată a două cuvinte cu valori morfologice diferite: adverbul negativ nu și verbul auxiliar a.*

h) Aparent pozitive, gândurile personajului feminin conduc spre concluzii nefericite, umbra de care menționează naratorul părănd a le reflecta. Felicia amintește prin mimică de partenerul ei, Antipa, similitudinea mișcărilor faciale la cei doi soți fiind, în opinia naratorului, reflexul conviețuirii lor conjugale îndelungate.

2. Redactați un eseu de minimum 500 de cuvinte în care să prezentați *evoluția relației dintre două personaje* din romanul *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*, de Camil Petrescu. În elaborarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:

– prezentarea a trei concepte operaționale de construcție a discursului narativ din romanul selectat, semnificative pentru tipologia personajelor alese (de exemplu: acțiune, temă, momentele subiectului, incipit, final, repere spațiale, repere temporale);

– evidențierea relației dintre cele două personaje, prin raportare la conflictul/conflictele din romanul dat;

– prezentarea a două secvențe/episoade semnificative pentru evoluția relației dintre cele două personaje.

Camil Petrescu este considerat întemeietorul romanului românesc modern și este un autor care aparține perioadei interbelice a literaturii române. Talentul scriitorului s-a remarcat în toate genurile literare: liric, epic și dramatic. Concepția lui Camil Petrescu despre creație este prezentată în articolul teoretic *Noua structură și opera lui Marcel Proust*, din volumul *Teze și antiteze*. Autorul propune o formulă nouă de exprimare epică, de inspirație proustiană. Autorul preferă perspectiva narativă subiectivă, a narațiunii la persoana I, în care naratorul devine și personaj. Confesiunea personajului-narator aduce textului literar autenticitate, evenimentele relatate fiind inspirate din viața scriitorului. Camil Petrescu consideră că rolul său este de a reda realitatea însăși: „Să nu scriu decât ceea ce văd, ceea ce aud, ceea ce înregistrează simțurile mele, ceea ce gândesc eu... Din mine însumi, eu nu pot ieși. Eu nu pot vorbi onest decât la persoana I”.

Romanul a fost publicat în anul 1930 și se încadrează în specia romanului modern, subiectiv, psihologic. Tema romanului prezintă drama intelectualului lucid care trece prin două experiențe capitale,

iubirea și războiul; romanul cuprinde două părți, care corespund celor două experiențe-limită. Romanul este alcătuit din 13 capitole și are un epilog intitulat *Comunicat apocrif*. Naratiunea nu respectă principiul cronologic, acțiunea romanului fiind discontinuă. Povestirea începe cu prezentul, înfățișând realitatea de pe front; capitolul al doilea al romanului deschide Cartea I, dedicată rememorării iubirii cu Ela, prin intermediul memoriei involuntare: „Eram însurat de doi ani și jumătate cu o colegă de la Universitate și bănuiam că mă înșală.”

În incipit, Gheorghidiu asistă la o discuție, la popota ofițerilor, care este declanșată de un articol din ziar, în care se menționa că un bărbat a fost achitat de justiție, după ce și-a ucis soția infidelă. Enervat de refuzul superiorului său, căpitanul Dimiu, de a-i acorda permisia, Ștefan intervine brutal în discuția ofițerilor, contrazicându-le teoriile banale.

În alt capitol al romanului, *Diagonalele unui testament*, se prezintă premisele care generează suferința lui Ștefan. El moștenește, după moartea unchiului său avar, Tache Gheorghidiu, o avere considerabilă care-i schimbă existența și modifică sentimentele din cuplu. Ela și Ștefan pătrund în cercurile mondene ale capitalei, abandonându-și vechii prieteni. O serie de evenimente ulterioare îi confirmă lui Ștefan că Ela nu-l mai iubește. Îndoiala asupra fidelității Elei dă naștere unui conflict interior, iar evenimente și întâmplări aparent inocente capătă în conștiința lui dimensiunile unei adevărate catastrofe pasionale. Momentele de suferință, provocate de gelozie, dar și de repetatele despărțiri, după excursia de la Odobești sau când, venind pe neașteptate, n-o găsește acasă, în capitolul *Între oglinzi paralele*, îi provoacă lui Ștefan chinul unei analize lucide și dureroase. La două săptămâni după cea de-a doua împăcare, Ștefan este chemat pe front și aranjează ca ea să plece la Câmpulung.

A doua experiență, decisivă în planul cunoașterii, o reprezintă războiul. Imaginea războiului este demitizată, transformată față de cea eroică a clasicismului. Secvențele de roman în care este descris războiul, asociat cu haosul, moartea, mutilarea fizică și psihică, sunt susținute de paginile din jurnalul de campanie al autorului, accentuându-se, astfel, impresia de autenticitate. Capitolul *Ne-a acoperit pământul lui Dumnezeu* include o imagine tulburătoare, terifiantă a războiului. Deși este un măcel îngrozitor, războiul îl ajută pe Ștefan să se regăsească și să-și dea seama că drama sa individuală devine neînsemnată în fața suferinței colective. Astfel, cursul ulterior al evenimentelor devine firesc și protagonistul, odată întors acasă, se decide să se despartă definitiv de Ela. Finalul romanului este deschis, demonstrând prin frazele de încheiere detașarea sufletească a eroului și dorința lui de a se dedica unei etape noi de existență: „I-am scris că-i las absolut tot ce e în casă, de la obiecte de preț la cărți... de la lucruri personale la amintiri. Adică tot trecutul”.

Gheorghidiu este un personaj idealist, care nu se poate adapta într-o societate snoabă și mercantilă. Personajul nu este caracterizat fizic, dar se precizează câteva elemente de statut: este student la Filosofie, provine dintr-o familie modestă și se căsătorește din dragoste, cu cea mai frumoasă colegă de la Universitate, Ela, perpetuând, astfel, destinul pe care l-a avut tatăl lui, Corneliu Gheorghidiu, profesor universitar și publicist renumit, dar cu o stare materială modestă. Ștefan devine profesor universitar, este concentrat și pleacă pe front, să participe la luptele Primului Război Mondial. Experiența dură a războiului îl face să înțeleagă că drama sa individuală, cauzată de conduita ambiguă a Elei, este ne semnificativă prin comparație. Portretul moral al personajului se conturează prin tehnici ale analizei psihologice: introspecție, retrospecție, redarea fluxului conștiinței. Caracterul reflexiv al personajului se observă din primele pagini ale romanului, din discuția de la popotă, când Ștefan își expune concepția despre iubire, văzută ca ipostază a aspirației spre absolut. În episoadele reprezentate în roman, unele cu

accente balzaciene, cum este scena cinei de la unchiul Tache, protagonistul își relevă sensibilitatea extremă, orgoliul și inteligența. Personajul se analizează cu luciditate, dar respinge bănuiala că ar fi gelos, stare pe care o consideră degradantă. Suferința lui provine din observarea degradării sentimentului de iubire și revelației că Ela redevine o femeie banală, lipsită de farmec.

Supranumit „o monografie a îndoielii”, romanul „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război” este un text care prezintă drama cunoașterii sufletești a personajului intelectual, fiind o strălucită ilustrare a operelor de inspirație psihologică.

Înainte de a pleca la examen, amintește-ți:

Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război, de C. Petrescu

- **curent literar:** modernism
- **specie literară:** roman psihologic subiectiv
- **tema:** drama intelectualului lucid care trece prin două experiențe capitale: iubirea și războiul
- **personaje:** Ștefan Gheorghidiu, Ela, Domnul G.

Momentele subiectului:

Expozițiunea – discuția de la popotă care-i amintește lui Ștefan Gheorghidiu de căsnicia sa

Intriga – primirea moștenirii strică echilibrul căsniciei lui Ștefan Gheorghidiu

Desfășurarea acțiunii – intrarea Elei în lumea mondenă adâncește bănuielile de infidelitate ale lui Ștefan Gheorghidiu

Punctul culminant – excursia de la Odobești

Deznodământul – despărțirea de Ela căreia îi lasă, în mod simbolic, tot trecutul

Folosește informații despre text din eseu și fii original(ă)!

Abordează cerințele în funcție de punctajul din barem!

Mult succes!

Metodica predării limbii și literaturii române/comunicării în limba română (20 de puncte)

Într-o activitate instructiv-educativă, arătați valoarea actelor de vorbire cu ajutorul cărora formați sau dezvoltați competența specifică din secvența dată. Aveți în vedere aceste aspecte:

a) Denumiți o activitate potrivită în scopul dat.

Prezentăm o activitate în cadrul căreia elevii sunt puși în situații de comunicare scrisă, care necesită identificarea mesajului unui scurt text ce redă întâmplări, fenomene, evenimente familiale.

Învățătorul împarte efectivul în trei grupuri. (Liderii sunt aleși de comun acord.) În cadrul fiecăruia, pe rând, acesta le citește copiilor fragmente din opere. Temele operelor privesc fenomene naturale, evenimente familiare și întâmplări cu spiriduși. Copiii au sarcina să noteze în caiete cuvintele care le par relevante în context, mai ales cuvintele ce privesc învățăturile desprinse din textele audiate. În momentul în care învățătorul se află în mijlocul unui grup, restul clasei confecționează suporturi pentru cuvinte-etichetă. Ulterior, liderii prezintă frontal notițele luate. Dacă este cazul, învățătorul îi corectează. Copiii le transcriu pe suporturi de carton, menite să devină astfel cuvinte-etichetă. Mai mult, ei exersează și desenul liber. În tot acest timp, ei își valorifică niște procese psihice cognitive elementare: atenția, memoria, gândirea și limbajul. Acestea stau la baza reprezentărilor mentale, atât de necesară în transmiterea datelor receptate și prelucrate. Laolaltă, cartonașele copiilor reprezintă dovada faptului că este potrivit drumul spre competența pusă în discuție.

Prin conținuturile alese, învățătorul formează atitudini fundamentale; atitudinile față de: importanța cuvintelor forte, rolul ascultării active, afirmarea prin creativitate și expresivitate, binomul scriere – grafică. Produsele obținute sunt fixate pe panouri și denumite în acord cu tematicile fragmentelor ascultate: întâmplări, fenomene, evenimente familiare. Elevii sunt încurajați să își spună părerile despre siluetele celor trei copaci cu coroane, în interiorul cărora se află cuvintele-etichetă. Acestea se pot referi la: titluri de povești, eroi, loc, timp, acțiuni, emoții, învățături etc.

În încheierea secvenței, colectivul urmărește selecțiuni din filme pentru copii. Acestea înfățișează subiectele tocmai abordate. Scopul vizionării este, în principal, evaluativ, iar în subsidiar, instructiv-recreativ; instructiv, pentru că evoluțiile micilor actori sunt exemple de bune practici, și recreativ, fiindcă se vrea păstrarea notei ludice. În timpul derulării imaginilor și la finele momentului artistic, dascălul adresează întrebări ce constituie proba orală.

b) Enumerați patru materiale didactice utilizabile în context.

Pentru bunul mers al activității proiectate, considerăm că sunt adecvate aceste resurse: texte-suport redactate pe folii, hârtii cartonate, rechizite, retroproiector. Acestea valorizează potențialul uman sub patru aspecte: intelectual, creativ, psihomotric și comunicațional. Datorită atuurilor recuzitei, copiii își exersează și stilurile de învățare auditiv, vizual, kinestezic, după caz.

c) Prezentați două metode de predare eficiente în scopul precizat.

Opinăm că sunt eficiente aceste două metode de instruire: copacul ideilor și povestirea.

Produsele de pe panouri – cuvintele-etichetă realizate în grupuri mici – sunt elementele competenței date: întâmplări, fenomene, evenimente familiare. Acestea sunt simple mesaje deduse din lecturile audiate. Așezate sub forma unui copac, cartonașele ne trimit cu gândul la metoda cu același nume. Obișnuindu-se cu ea, elevii se obișnuiesc, de fapt, să gândească logic. E important să îi deprindem cu acest tip de sarcină, știind cât îi solicită matematica, de pildă. Este important să îi familiarizăm cu aceasta, știind că, în clasele superioare, au de realizat hărți conceptuale. În opinia noastră, harta conceptuală este o formă elaborată a schemei construite pe structura unui copac al ideilor.

După ce panourile sunt completate cu ideile etalate pe cuvinte-etichetă, câte un elev din grupurile constituite inițial este invitat să povestească cele reținute. Dacă este nevoie, colegii și învățătorul îl sprijină. Este momentul oportun pentru verificarea nivelului la care el se exprimă verbal. În primul rând, se urmărește coerența ideilor. Învățând să păstreze firul, elevul rezolvă cu mai multă ușurință sarcini ce

implică repovestirea, explicația, planul de rezolvare a unei probleme matematice ș.a.m.d., iar peste timp, planul de idei (simplu și dezvoltat) – absolut indispensabil la toate disciplinele.

d) Prezentați o metodă de evaluare adecvată cerinței.

Propunem interevaluarea. Elevii lucrează în perechi. Unul citește o ghicitoare, iar celălalt trebuie să răspundă. În fiecare pereche, pentru fiecare copil, sunt pregătite câte două ghicitori, alese gândind la aspectele prevăzute în cuprinsul competenței specifice: întâmplări, fenomene, evenimente familiare. Observăm că fiecărui elev i se cere să răspundă în contextual dat, ocazie cu care învățătorul vizează descriptorii de performanță.

Întrebările-cheie pot privi: titlurile poveștilor în care apar personajele invocate, locul, timpul, acțiuni semnificative, emoții. Având în față material intuitiv, se simplifică totul. Contează faptul că elevul recunoaște mesajele receptate și că vorbește despre acestea conform cerințelor.

e) Argumentați importanța stabilirii legăturii dintre această competență și una de aceeași natură.

Tangential, abordăm competența ce privește identificarea semnificației unor simboluri din universul familiar, simboluri ce transmit mesaje simple. Este important să facem trimitere la aceasta pentru a obișnui elevii cu sarcini ce ridică nivelul conversației didactice. Subtil, îi direcționăm spre zona proximei lor dezvoltări. Ne argumentăm afirmația în rândurile ce urmează.

În numeroase situații reale de viață avem de identificat simboluri. Dacă facem sau nu față situațiilor depinde de modul în care știm să deslușim mesajele sau dacă știm să formulăm o cerere/rugămintă în acest sens ori să descriem simbolurile. Învățând copiii de timpuriu să recunoască cele mai simple simboluri – cele din universul familiar –, îi pregătim pentru situații complexe. De pildă, atunci când trebuie să se orienteze în spațiu – pe drumuri de munte, într-o metropolă, într-un aeroport. Așa deci, prin exercițiile cu aceste semne convenționale, le dezvoltăm abilitatea de a folosi actele și regulile de vorbire eficientă. Pe deasupra, aceste exerciții îi și dinamizează.

În concluzie, prin jocuri cu imagini semnificative, ducem copiii la limita zonei proximei dezvoltări, fapt care îi ajută să facă față anumitor circumstanțe întâlnite de-a lungul vieții.

Elemente de pedagogie școlară (15 puncte)

Redactați un text de circa o pagină despre **operaționalizarea obiectivelor educaționale**, privită ca **proces metodologic instrucțional fundamental**.

Pentru început, să definim conceptele-cheie ale temei noastre.

Prin **operaționalizare**, în cuvinte proprii, înțelegem acțiunea prin care stabilim **cine, ce, cum și cât** trebuie să răspundă unei cerințe școlare. Aceste patru elemente-ancoră îi sunt de mare folos profesorului, deoarece îl ajută să se „sprijine” de lucrurile care determină schimbarea comportamentului elevului, în raport cu sine, pe terenul fiecărei discipline/arii curriculare. În paranteză fie spus, comportamentul lui se schimbă nu neapărat în plan social, atitudinal vorbind, ci în plan intrinsec, unde se acumulează achizițiile fundamentale. Întrucât devine din ce în ce mai vast și mai solid, fondul de achiziții îi dă elevului tot mai multă siguranță de sine. În altă ordine de idei, operaționalizarea este activitatea ce îi deschide

profesorului drumul prin conținutul unei unități tematice, iar mai apoi, înspre anumiți descriptori de performanță, derivați din competențele vizate.

Prin **obiectiv educațional**, tot în cuvinte proprii, înțelegem aspectul ce trebuie punctat în profilul elevului, profil conturat avându-se în vedere o anumită disciplină studiată curent. Aspectul în cauză se înfățișează sub forma unei propoziții alcătuite clar, concis, complet și corect. Elaborarea propoziției se face după normele lui Bloom, de regulă. În taxonomia cu același nume sunt multiple verbe de acțiune, selectate din aceste domenii de referință: cunoștințe, înțelegere, aplicare, analiză, sinteză, evaluare – obligatoriu de abordat pentru reușita operaționalizării.

Mențiunile ce urmează fac **legătura între operaționalizare și proiectare**.

În accepțiunea personală, operaționalizarea nu este prima acțiune scrisă în planul de lucru al profesorului. Înainte de a întocmi lista cu obiective operaționale, acesta trebuie: să parcurgă cu atenție conținutul lecției; să îi stabilească scopul; să vizeze rubrica *Reactualizarea cunoștințelor*, să aleagă resursele optime pentru tema și forma lecției; să țină cont de formele de organizare a elevilor; să se gândească la caracterul eterogen al clasei; să își trateze individualizat elevii; în raport cu potențialul fiecăruia, să ia în calcul și zona proximei dezvoltări, mult îmbogățită cu stimuli; să aleagă elemente de joc, mulțumită cărora trecerea de la o secvență la alta devine mai plăcută.

Pentru profesor, operaționalizarea este deosebit de importantă așa cum, pentru navigator, este stabilirea coordonatelor geografice sau ancorarea pe pământ stabil, luminat de farul maritim. Odată realizată, aceasta facilitează cursul procesului de învățământ, ducându-l în sensul dorit de proiectant. Procesul devine în egală măsură fluent și coerent, date fiind punctele strategice prin care trece conținutul lecției și drumul elevului. Odată realizată, operaționalizarea favorizează și formarea elevului sub câteva aspecte definitorii: cognitiv, afectiv, psihomotor, socio-atitudinal. La finele lecției, gândind la obiectivele neatinse și la cele nesatisfăcător realizate, profesorul poate anticipa cursul lecției viitoare. Întrebările (auto)reflexive autoadresate determină analiza procesului instructiv-educativ, efectuată în scopul îmbunătățirii. În baza aceleiași analize riguroase, se vor lua și măsurile reclamate de nevoile școlarului – de ameliorare sau dezvoltare, după caz.

Deoarece taxonomia lui Bloom privește strict domeniul cognitiv, pe durata elaborării setului de obiective concrete, ideal este ca profesorul să aibă ca puncte de reper și celelalte două taxonomii existente în doctrină. Acestea privesc domeniul afectiv (Krathwohl) și domeniul psihomotor (Simpson). Inspirându-se din acestea, profesorul proiectant își poate nuanța activitatea didactică de așa manieră încât elevul să își dezvolte laturile ce îi întregesc personalitatea. Pe cale de consecință, viața școlarului devine mai ușoară, având bazele puse.